

tesnega prostora ni nam móči navajati vseh lepot krasne pripovedi; želimo le: Slovenci, čitajte jo sami! (To izvrstno delo je tudi za »Narod« na slovenščino preložil I. Naglič.)

Druge pripovedi so še: »Pruski kralj« (52—71 str.), karakteristična črtica iz zagrebškega mesta; »Turci idu« (73—135 str.), lepa humoreska in »U akvariju« (137—277 str.), kjer je izborno opisano slikovito življenje kopeki na »Dobrni«.

Druga knjiga — zabavne knjižnice svezak 82—89 — je: »Pod starimi krovovi«. Zapisci i ulomci. Napisao Ksaver Šandor-Gjalski. Ciena 75 nč. Zagreb. Tisak Dioničke tiskare. 1886. 8., 199 str. — Mladi in daroviti pisatelj nam podaje lepo vrsto črtic, kakor: Illustrissimus Battorych, Diljem Brezovice, Roman portreta, Na badnjak, Na groblju, Plemenitaši i plemiči, Na Januševo in Mlin kod ceste — kjer nam verno slika življenje hrvaških plemenitašev koncem minulega in začetkom sedanjega veka. Tu opisuje se posebno Batoriča glavno osobo in njegov dom v Brezovici. Od teh črtic so bile tri že priobčene v »Vienci« in »Hrvatski Vili«.

(Konec prihodnjič.)

Prošnja za národno blago.

V zadnjih letih se je po naših novinah in v naših društvih med vsemi slovstvenimi potrebami malokatera naglašala tako pogostoma in glasno, kakor se je rado govorilo o potrebi, da zberemo, ocenimo ter vredno izdamo svoje národno blago. To spoznanje je rodilo željo, poprijeti se tega posla kar najhitreje. Ni moj namen preiskovati in razlagati, zakaj nismo do današnjega dne prišli dlje, kakor samo do želje. Koliko je tega kriva naša borba za národni obstoj, koliko drugi faktorji sploh, to se bo pretresovalo o svojem času drugod.

Kakor marsikateri drugi Slovenec, tako je tudi podpisanec že več časa gojil to željo. Pa zastonj je čakal, da bi se bil tega tako potrebnega posla lotil kak mož, ki tako delo razume in zna. Zdi se, da je čakanja že dovolj. Pisalec teh vrstic je torej sklenil, sám se oprijeti te važne naloge in jo rešiti po svojih močeh, kolikor mogoče kmalu. Nikakor mu ni neznano, da je treba za to ogromnega znanja, katerega njemu manjka; ali razmere naše so že take, da se korenjaki z močnimi pleči radi umikajo in da morajo šibkejši pomagati napeti svoje sile. Ako ne bomo mogli podati obširnega, dovršenega slovstvenega komentara vsaki pesmi, pravljici, pripovedi, vraži . . ., izkušali bomo vsaj s kritično izdajo raziskovanje in učenje našega ustnega slovstva kolikor toliko pospešiti in olajšati.

Podpisanec namerava torej urediti in izdati vse národno blago, kar ga more dobiti po tiskovinah in rokopisih. Pri tem se noče omejiti na kako posamno deželo, kjer bivajo ljudje našega jezika, ampak razprostrl je svoje mreže na vse kraje, koder živi národ slovenski. Oziral se bo na beneške, ogrske in hrvaške Slovence ravno takó, kakor na kranjske, štajerske, koroške in primorske. Nekaterim seveda ne bo po volji, da národno blago kajkavsko porivam k blagu drugih Slovencev. Ali s tem še nikakor ne zahtevam, da bi opustili Kajkavci hrvaščino, katere so se danes več ali menj poprijeli in ž njo pomešali tudi svojo domačo govorico. Saj je vkljub velikemu vplivu hrvaščine kajkavski govor vendar ostal do današnjega dne v svoji strukturi še zmerom slovenski! To zadoščuje, da vemo, kako nam je v tem primeru ravnati. Ustnemu slovstvu hrvaških Slovencev ne smemo torej zapirati vrat v naše zbirke, posebno če še pomislimo, da se Hrvatje sami dandanes nekako izogibajo vsemu, kar je kajkavsko in bi se pri bodočih hrva-

Pisatelj jih je nekoliko popravil, pridejal jim je še pet novih in lep uvod. Gjalski je pravi mojster v opisovanju národnega življenja. »Vienac« pravi: ». . . Sad je i ovaj kraj, i ovo naše Zagorje našlo svoga Bret-Harta, i mi iztičući (poudarjajoči), da je to prvi izveo Šandor-Gjalski, veselimo se tomu pojavu i srdačno čestitamo piscu, koji sigurno s te staze odstupiti ne će.« (»Vienac« l. 1887, str. 459). — Mimogredé bodi še rečeno, da je od istega pisatelja v letošnjem »Vienci« tiskana lepa pripoved »Janko Borislavić«.

Tretja knjiga — 90—92. zvezek zabavne knjižnice — je: »Ksanta«. Pripovijeda Ivo Vojnović (Sergij P.) Cijena 75 nč. Zagreb. Tisak Dioničke tiskare. 1886. 8., 196 str. — Mladi pisatelj Ivo Vojnović, ki je doslej skrivajoč se pod imenom Sergij P., napisal leta 1884. črtice »Perom i olovkom«, riše v tej pripovedi življenje iz slavnega, starodavnega mesta Dubrovnika. Hrvaški kritiki so ga pred leti opozarjali na mnogo nedostatkov. Nu v zgoraj imenovani, lepo zdelani ter po življenji posneti pripovedi je krenil pisatelj na nov, po kritikih označen pot, katerega izvestno ne bude več ostavil.

ško-srbskih zbirkah národnega blaga Kajkavcem utegnilo v tem oziru goditi tako, kakor se jim godí gledé jezika pri velikem akademiskem »rječniku«.

Kaj pa si mislimo z besedo národno blago? To, čemur sicer pravijo tudi ustno ali tradicijsno slovstvo, ki obsega vse, kar pomaga spoznavati in preiskovati »dušeslovje« kakega národa, ali kakor današnji radi pravijo, »demopsihologijo« njegovo. V novejšem času se rabi za národno blago in učenje o njem pogostoma angleška beseda folklore, nauk ali vesti o národu. Folklorista ne zanima samó národna pesem, pravljica, pripovedka, uganka, vraža, národni pregovor, rék in zagovor, — on pazi tudi na šege in običaje, na národno pravo, národne igre, národno medicino in vremenska pravila kmetova; tudi kletvin in národnih anekdot ne zameta.

Veliko tega blaga je pri nas že zapisanega, nekaj že natisnjenega, ali še mnogo več ga je v národu skritega. Vsakatera zbirka takih stvari, naj se pozdeva še tako popolna, nikdar se ne bo mogla imenovati dovršene. Naša dolžnost pa je skrbeti za tó, da jo dopolnimo.

Program, katerega si je podpisanec napravil, je potem takem grozno obširen; ali popolnoma si je v svesti, da se z dobro voljo in pomočjo svojih rojakov dá srečno izvesti posebno gledé realne strani ustnega slovstva, to je, gledé pesmi, — pravljic, pripovedi, anekdot, — pregovorov in rekov, — vraž, zagovorov in kletvin. Formalna stran národnega blagá, obsegajoča šege in običaje, katerim smemo v nekih obzirih prišteti tudi národno medicino, národne igre in seveda národno pravo, — ta stran je težavnejša in potrebuje več časa za opis, kakor prva. Dasi si jo hočemo ohraniti za poznejši čas, upamo venčar, da bomo v kratkem času mogli stopiti pred svoje rojake z navodlom, kako imajo take stvari zapisovati in popisovati.

Izdaja vseh teh raznovrstnih oddelkov národnega slovstva mora biti kritična, to je taka, kakeršno zahteva metoda filološke vede. Temu načelu se pač noben trezno misleč človek, ki vé, kaj je národno blago in čemu se zbira, ne bo protivil in mu ugovarjal. Žalibog se posebno pri starejših zapisih in prepisih to načelo ne bo dalo strogo rabiti, ker so ga zapisovalci zanemarjali in nam dandanes ni več mogoče, kontrolovati jih povsod. Pred vsem drugim se zahteva,

da je vsak zapis kolikor se dá natančen in vesten. Zapisovalec naj napiše vse to in sámo to, kar se mu pripoveduje ali poje, naj ničesar ne prenareja, prideva in izpušča, gleda naj dalje, da se kolikor mogoče poslužuje tudi tistih besed in oblik, v katerih se mu kaj pripoveduje; narečju posebne glasove naj zaznamuje s posebnimi znamenji. Pazi naj na naglas in zaznamuje naj vsaj zlog, kateri je naglašen, ako sicer ni va jen, naglas podrobneje razločevati. Pesmi naj se zapisujejo, kader jih kdo poje; ako le mogoče, naj se tudi melodija izkuša ujeti. Naše pesmi se vsikdar pojó, nikdar ne recitujejo Sam sem se prepričal, da mi je pevka, narekova je neko pesem, pet vérzov prevrgla in dva izpustila; ko sem jo pa prosil, naj mi isto pesem zapoje, je tistih pet verzov prav pogodila in tudi izpuščena dva mi je zapela.

Marsikomu se bo čudno zdelo, zakaj terjamo tako natančne zapise, da hočemo najti v njih celo vse dijalektične posebnosti zaznamenovane. Vsak proizvod národnega slovstva smemo imeti v resnici za národnega le tedaj, ako ga ohranimo v tisti obliki, v kateri smo ga zajeli iz bístrega potoka národnega življenja. Tega ne zahtevamo zategadelj, da bi morda pripravili dijalektologom slovenskim nekaj gradiva. Spremenjena oblika, le malo prenarejena vsebina nam brani, proizvod do dobrega spoznati in oceniti; taki proizvodi so podobni hinavcem v življenji. Dozdevajo se nam prijetni, dobri in vendar napósled, — žalibog navadno prepozno spoznamo, da smo jih napak sodili, da smo jim preveč verjeli. Vestni zapisi pa nam lahko pomorejo, sestaviti zgodovino tega in onega proizvoda, morejo nam pokazati pot, po kateri je prišel v kraj, kjer ga je zajela zapisovalčeva roka; morda nam tudi povedó, odkod je in kedaj je začel svoje potovanje po naši domovini, v našem národu.

Kakor o pravljicah, pripovedih in drugih v nevezani besedi sestavljenih stvaréh, velja to sevéda tudi o pesmih, in sicer v še večji méri; njim je gibčnost, vsem proizvodom svoja, nekoliko omejena, vendar ne popolnoma odvzeta; oblika jim je z metrom in melodijo več ali menj okamenela in se ne spreminja tako zlahka kakor na primer v pravljici. Ravno zato nam bo natančen zapis včasí znal namigniti, kam naj gremo, da najdemo početek pesmi. Dijalektolog ne bo pesmi za svoje razprave nikdar brezobzirno porabljal, in kakor mene izkušnja uči, stori najbolje, ako jih popolnoma pušča na strani, če ima drugega gradiva na razpolaganje. Zahtevanje natančnih zapisov torej ni kaka muha jezikoslovcev, češ, to hočejo, da dobé spet par orehov za svoje čeljusti, — osnovano je mariveč na pojmu národnega blaga sploh. To se mi je zdelo potrebno povedati, ker vém, kako napačne misli imajo pri nas nekateri, ki bi se tudi radi glasili v stvaréh, katerih ne umejo.

Kar izmed národnega blaga najprej pride na vrsto, to so národne pesmi. Zbirka bo obsegala vse, kar mi je pri stopnega. Da nesramnih stvari ne bom vsprejel, mislim, da ji ne bo nič škodilo; saj so šele nedavno s tujine prinesene in so navadno tudi tako oblečene, da Bog pomagaj! Dobro sicer vém, da mi strogi moralisti bodo očitali, da preveč podajam. Ali zbirka ne bo za otroke in ne za mlečnozobo mladino; tudi národ naš ne poje vseh pesmi pred otroki. Da v tem oziru ne bom vsem ustregel, vem torej že naprej, ali to me ne moti!

V pesmih pridejo najprej na vrsto tiste, ki so pripovedne vsebine: balade, romance, legende; pravih junaških pesem žalibog nimamo. Objavile se bodo za temi lirične pesmi z ozirom na razne strani njih mnogovrstnosti: take, ki jih poje mati otroku pri zibelji; take, v katerih si izražata mladenič in deklé svoje hrepenenje in želje, veselje in žalost, ljubezni sladkosti in bridkosti; take, v katerih toži človek svojo izgubo. Tudi tiste bodo vsprejete, ki se pojó o posebnih prilikah: na ženitovanji, pri plesu, v veseli vinski družbi — o raznih letnih časih, n. pr. o božiči, o novem letu, o sv. treh kraljih, o pustu, o veliki noči, o sv. Jurji itd. Ne bodo pozabljene tudi pesmi, ki se pojo pri delu, o žetvi, o trgatvi, — take ki jih pojejo razni stanovi: kmet, delavec,

pastir, rokodelec itd. Otročje pesemce, ki jih pojó ljubi otročiči pri igri in sicer, se ne bodo prezrle; tudi tiste, katere je sprožil národní humor, dobé svoje mesto.

Za pésmimi se upam lotiti národnih pregovorov in ugank.

Da ustrezem želji, naj bi bile vse te zbirke kar se dá popolne namreč: za to se obračam s temi vrsticami na vse rodoljube, naj mi pošljejo, kar imajo zapisanega, — naj zapišejo, kar morejo, ako se jim prilika ponuja! Še se najde marsikako lepo zrno, kakor sem se sam prepričal letos v cirkljanskih gorah na goriško-kranjski meji. Res je sicer, da vpliv velikih in manjših mest s svojimi napravami in zabavami, in omika, dandanes vedno bolj prodirajoča v nižje stanove, — da ta dva faktorja vse, kar se je porodilo iz národnega duha, od dné do dné bolj porivata v stran. Med národom se širi vedno bolj neka nesposobnost, da bi v spominu hranil in dostojno číslal, kar je našim starim prijalo. Zbiranje národne slovesnosti je zato dan danes tem nujnejše, čim težavnejše je. Zbiralec si pridobi zaslug ne le za slovensko slovstvo, ampak tudi za vedo. Sevéda bo našel med národom dandanes več umetnih, nego resnično národnih pesmi. Nekak moderní duh se je národnega slovstva poprijel, omejil je národno fantazijo, vzemši ji vero v čudeže, národu pa ponuja take literarne oblike, kakeršnih se poslužuje umetna literatura. Ta duh je le po stopinji, ne pa tudi po vrsti različen od tistega duha, ki navdihuje olikane, višje kroge, kateri so s tem vedé ali nevedé začeli národ vzgojevati. Toda ni še za naše namere vse izgubljeno, še se najde lepih stvari, vzniklih iz čisto národnega duha. Samo poiskati jih je treba!

Ta in óni mi utegne reči: »To je vse prav; ne tajim, da bi se ne našlo nekaterih pesem, ki so vredne, da jih zapišem. Ali prehiteli so me že drugi pridni poberači pred mano!« Ta ugovor izgubi svojo moč, če pomislimo, kaj je národna poezija. Ali se pesem, čeravno uklenjena v metrum in melodijo, ne spreminja od kraja do kraja, od dežele do dežele? Ali je vsak pevec ne zavije nekoliko po svoje in je on sam ne poje zdaj tako, zdaj tudi drugače? Le primerjajmo med saboj varijante ene in iste pesmi, potem do cela spoznamo resnico besed Steinthalovih, kateri primerja národne pesmi valčkom v bistrem potoku; zdaj jih vidi tvoje oko v tej obliki, ali naslednji trenotek pokaže ti jih drugačne, o katerih ne moreš več réči, to je tisti valček, ki sem ga videl prej. Prigodilo se je, kakor Steinthal pripoveduje, da je na Laškem ista pevka prav tisto pesem zaporedoma pela drugače. Ko so jo opomnili na to, je rekla: Kaj morem jaz za tó, mi vien cosí. — Zató mislim, da je vredno še vedno zapisovati, ako se sploh kaka národna pesem poje, naj je tudi že drugod zapisana in morda tiskana. Saj nam šele varijante prav pokažejo, kako gibčen je národní duh. Kdo vé, ali nam včasí ne pomorejo zaslediti prvotno obliko, v kateri jo je nepoznani národní pevec izročil svojim bratom? Dasi so včasí te varijante le fragmentarične, imajo v sebi neredkoma lepote in črte, katerih ne nahajamo v zapisih, nam že znanih.

Todá dovolj! Kdor se hoče poučiti o teh stvaréh bolj natančno, tega zavrnem na lepo knjigo našega učenega rojaka, profesorja Kreka: »Einleitung in die slavische Literaturgeschichte«, in tudi na sestavek njegov »Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesmi« (Listki IV. 96—140); tam izrečenih načel hočemo se z malimi izpremembami držati tudi mi.

Komur je mari, da Slovenci pokažemo svetu bogastvo našega tradicijsnega slovstva; komur je na tem ležeče, da stopimo tudi mi v tem oziru v vrsto poleg drugih kulturnih národov, ki dandanes z občudovanja vredno marljivostjo gojijo svoj »folklore« in odkrivajo, kar je národní duh rešil in ohranil iz davne preteklosti: tega vabim in prosim, naj se mi pridruži, naj mi pomaga, naj me podpira. Dopolnje naj mi, kar je njemu zapisati mogoče. V tem oziru mi morete največ pomoči vi, učitelji slovenskega národa v cerkvi

in šoli, katerim je dana prilika, da vedno živite med njim: na vas se torej še posebno obračam!

Kar mi kdo pošlje, temu naj pristavi kraj, kjer je stvar zapisal, in ime pévca ali pripovedovalca; vécsi bo dobro,

povedati tudi, kako star je ta pevec, in je-li tam tudi rojen, kjer je kaj pel ali pripovedoval.

Dr. Karl Štrekelj,
docent slovenske filologije
(Wien, Universität)

Pogled po slovanskem svetu.

Slovenske dežele.

Društvo »Národna Šola« je imelo dné 5. oktobra t. l. svoj občni zbor. Poleg nekaterih predlogov in ukrepov, ki so vsi mérili na to, kako bi bilo izboljšati šolsko blago, katero pošilja »Národna Šola« članom svojim, poudarjamo posebno ukrep, da hoče prekoricno to društvo tudi nadalje izdajati spise mladini naši. Doslej so izšle tri knjižice v njegovi zalogi: »Prizori iz otroškega življenja«, »Zabavišče slovenskim otrokom« in »Pripovedka o vetru«. Prva knjižica je malone razprodana, ob ostalih dveh se je tudi nadejati ugodnemu vspehu. »Národna Šola« nima sebičnih namenov; ona daje knjižice v svojo ceno, zategadelj opozarjamo gospode učitelje, krajne šolske svete, sploh vsakogar, komur je do napredka mladinske književnosti naše, naj blagovoljno podpirajo društvo z malimi doneski, ki se bogato vračajo. Kdor utrpí, kúpi si za majhen denar te knjižice, da more »Národna Šola« znova kaj storiti in izdati mladini naši! Da si pridobiva rečeno društvo simpatij tudi izven zemlje slovenske, temu priča je list, kateri je pisal znani prijatelj národu našemu, gospod Jan Lego v Pragi, načelniku »Národne Šole«, deželnemu poslancu, gospodu F. Stegnarju. Vrli rodoljub snuje društvo »k peštvání vzajemnosti československé«, katero je imelo že dve seji,

in piše med ostalim to-le: »Društvo bode osnovano na najširši podlagi, tako, da bo tudi v národno-gospodarski stráni delovalo. Odbor se bo delil na odseke, vsak odsek s svojim referentom. Jeden odsek n. pr. bode literaren, t. j., posredoval bode prodajo slovenskih knjig na Češkem; — jeden odsek zopet bode pedagošk, ki bode posredoval vzajemnost med slovenskim in češkim učiteljstvom; — jeden odsek bode zopet dijašk, ki bode podpiral slovenske in češke dijake, češke, da bi se učili slovenski in mogli ob počitnicah po Slovenskem potovati itd. itd.« — Vrhu tega je poslal gospod Lego občnemu zboru nastopni telegram: »S Češkega pride kmalu krepka pomoč »Národni Soli« za knjižnico slovenske mladeži. Svoji k svojim!« — Da gospod Jan Lego zvrši, kar je obečal, o tem ne dvojimo, kajti ves národ vé, da je baš on najtoplejši zagovornik vzajemnosti česko-slovenski! Z zadoščenjem torej pozdravljamo jednoglasni ukrep občnega zbora, s katerim je gospod Jan Lego imenovan častnim članom in želimo samó še to, da bi si »Národna Šola« pridobila več takih prijateljev in podpornikov, sebi na prospéh, národu našemu pa na korist, katere primerno ceniti sedaj še ni mogoče! —

—k.

Ostali slovanski svet.

Pjesnička djela Fra Grge Martića. — Tiskarna »Bosanske pošte« v Sarajevem začela bo prihodnjega meseca izdajati zbrana dela slavnoznanega hrvaškega pesnika Fra Grge Martića. Vsa izdaja bo obsegala 20 zvezkov po 30 kr. Naročnino pošiljati je za polovico ali za vse zvezke na jedenkrat po poštnih nakaznicah omenjeni tiskarni. — Fra Grga Martić, kateri je letos dovršil svoje sedemdeseto leto, ostal je duhom še pravi mladíč in zato se vse njegove pesmi, tudi iz poznejše dóbe življenja, odlikujejo s čudovito mladeniško navdušenostjo. Poleg tega ima on, ki je živel vse svoje dni med prostim národom bosenskim in ercegovskim, hrvaški jezik tako v oblasti in tako čist, da se ž njim v tem oziru ne more vsporejati nobeden drug hrvaški pesnik. Priporočamo torej Slovencem, da se marljivo naročajo na krasna njegova pesniška dela.

Srbsko-slovansko občino in šolo so ustanovili Srbi v Turnu Severinu na Rumunjskem.

Prva slavnostna seja srbske kraljevske akademije bila je dné 2. t. m. v dvorani vélike šole v Belem gradu. Udeležilo se je s predsednikom vred najjst akademikov in precejšnje število omladine. Predsednik dr. Jovan Pančić je omenjal na začetku seje, kako se je akademija ustanovila in kakšna pripravna dela so se od tega časa vršila. Potem je akademik Milan Kujundžić čital akademika Stojána Novakovića razpravo »pronjari i baštinci« (uživalci in dedíči). Ta razprava je odlomek večjega dela pod naslovom: »Narod i zemlja od 13.—19. vieka. Prilog k istoriji imaovine (imetka).« — Na drugi seji akademije dné 9. t. m. čitala se je Čedomila Mijatovića razprava »Iz zetske istorije 15. vieka«.

Petdesetletnico umetniškega svojega delovanja slavi danes — dné 20. oktobra — v Petrogradu slavni slikar J. K. Ajvazovskij.

Proračun ruskega učnega ministerstva za leto 1888. izkazuje potrebsčin 17,965,681 rubljev ali okroglo 25 milijonov goldinarjev. Od te vsote spada na osnovne in meščanske šole blizu štiri milijone rubljev, vse ostalo pa na srednje šole in vseučilišča.

Omika našega ženstva je po mnenji mnogih, ki se klanjajo tradicionalnim poročilom, popolna šele tedaj, kadar se je isto naučilo francoskemu jeziku. Da mora dama slovenska znati tudi nemški, tega nam z ozirom na uravnava naših višjih ženskih učilišč niti spominjati ni treba. Znanje slovanskih jezikov in slovanskih slovstev pa nam je deveta briga, tako, da slovenska deklica, zapustivša vzgojevališče, pozna pač dobro najneznatnejšega nemškega »Dichterlinga«, pride pa v silno zadrego, ko bi jo kdo vprašal, kdo je Puškin, kdo Lermontov, kdo Mickiewicz. Še celó našega Preširna mnoga taka damica ne pozna prav nič. — Čehi, ki so praktični v vsakem oziru, spoznali so tudi, da je tako vzgojevanje slovanskega ženstva napačno in da je za slovansko deklico mnogo imenitnejše učenje ruskega, kakor francoskega ali kacega družega tujega jezika. Zato so z letošnjim šolskim letom uvedli na véliki deklíški šoli v Pragi učenje ruskega jezika in slovstva. Dal Bog! da bi se po vsem slovanskem svetu spoznalo, kako važna je tudi za ženstvo slovanska izomika, h kateri je ključ znanje ruskega jezika. —

»SLOVAN« izhaja 5. in 20. dan vsakega meseca. Cena mu je za zunanje naročnike za vse leto 5 gld., za polu leta 2 gld. 50 kr. in za četrť leta 1 gld. 25 kr.; za ljubljanske: za vse leto 4 gld. 60 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr. in za četrť leta 1 gld. 15 kr.; za dijake pa: 3 gld. 60 kr. — Posamične številke se prodajajo po 25 kr. — Naročnina, reklamacije in inserati naj se pošiljajo upravništvu, dopisi pa uredništvu na Kongresnem trgu šte. 7. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo in rokopiši ne vračajo.